

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 9. júla 2013 v Bratislave v trestnej veci obvineného **M. R. pre prečin usmrtenia** podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 7. júna 2012, sp. zn. 2To 51/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. **dovolanie** obvineného M. R. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, zo dňa 21. marca 2011, sp. zn. 5T 128/2010, bol obvinený M. R. uznaný vinným **z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák.** na tom skutkovom základe, že

dňa 4. decembra 2009 asi o 17.05 hod. viedol motorové vozidlo továrenskej značky Opel Zafira, ev. č. R. po ceste č. I/67, ulici S. v obci H., okres P., smerom na Poprad, kde v km 77,20, pred rodinným domom č. X., v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti situácii v cestnej premávke, aj napriek dopravnej značke „Deti“ nedbal na zvýšenú opatrnosť, čo malo za následok, že prednou časťou vozidla zrazil chodca mal. S. H., nar. X., prebiehajúceho cez vozovku mimo priechodu pre chodcov z ľavej strany na pravú v smere jazdy vozidla, chodec pri zrážke utrpel ťažký opuch mozgu a krčnej miechy, pri vnútrolebečnom krvácaní a pomliaždení obidvoch pľúc so zlyhaním činnosti centrálného nervového systému, ktorým toho istého dňa v Nemocnici v Poprade podľahol.

Za to bol odsúdený podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák. **na trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov.**

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. **mu bol výkon trestu podmienene odložený.**
Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. **mu bola určená skúšobná doba v trvaní 15 mesiacov.**

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. **mu bol zároveň uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 18 mesiacov.**

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. **bol poškodený S. H., nar. X., bytom H., ul. S. č. X., okres Poprad odkázaný s jeho nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.**

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal odvolanie obvinený M. R., o ktorom **Krajský súd v Prešove na verejnom zasadnutí 7. júna 2012 rozsudkom, sp. zn. 2To 51/2011,** rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. **zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám na základe § 322 ods. 3 Tr. por. uložil obvinenému M. R. podľa § 149 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 3 Tr. zák. prihliadajúc na poľahčujúcu okolnosť § 36 písm. j/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov,** podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. **výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil** a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. **mu určil skúšobnú dobu na 15 mesiacov.**

Rozsudok odvolacieho súdu bol obvinenému M. R. doručený 18. októbra 2012, jeho obhajcovi 15. októbra 2012 a prokurátorovi 11. októbra 2012.

Obvinený M. R. prostredníctvom obhajcu JUDr. L. C. (splnomocnenie zo 14. decembra 2012) napadol rozsudok krajského súdu dovolaním, ktoré na okresný súd podal 24. januára 2013. V dôvodoch tohto dovolania poukázal na nesprávny výklad dopravnej značky „A15“, s čím argumentoval aj v prípravnom konaní a v konaní pred súdom, najmä v predchádzajúcich podaniach – odporom proti trestnému rozkazu a odvolaním proti rozsudku okresného súdu. Odvolaciemu súdu vytkol, že sa nevysporiadal správne s jeho odvolacími argumentmi, na ktoré v celom rozsahu poukázal. **V dovolaní uviedol, že súdy oboch stupňov sa dopustili právneho pochybenia, aké má na mysli § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého takýto mimoriadny opravný prostriedok je prípustný aj pri nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Za také pochybenie považuje to, že súdy jeho vinu založili na tom, že k zrážke došlo na mieste, kde platila zvislá dopravná značka A15. Podľa jeho názoru na kritickom mieste už táto značka neplatila, pretože medzi miestom, kde je umiestnená a medzi dopravnou nehodou, sú až dve**

križovatky, ktoré rušia jej platnosť. Tento názor oprel o § 5 ods. 13 zákona č. 8/2009 Z.z., z ktorého okrem iného vyplýva, že zákaz, obmedzenie alebo príkaz vyplývajúci z príslušnej zvislej dopravnej značky sa končí na vzdialenejšej hranici najbližšej križovatky, ak nie je skôr skončený inak. V posudzovanom prípade došlo k dopravnej nehode až za druhou križovatkou, čo je zrejme z viacerých dôkazov vykonaných v konaní pred súdom. Nie je preto namieste úvaha súdu, že neprispôsobil rýchlosť situácii v cestnej premávke aj napriek dopravnej značke „Deti“, ktorá upozorňuje na miesto, na ktorom je zvýšený pohyb detí a kde sa dá predpokladať zvýšené riziko ich neočakávaného vstupu do vozovky, napr. v blízkosti školy, detského ihriska a podobne. Vodič právom môže predpokladať, že vo večerných hodinách, v zime, za tmy, sa už deti zdržiavajú doma, nepohybujú sa na takomto mieste a rozhodne nie je možné očakávať ich zvýšený pohyb. Napriek tomu dodržal všetky povinnosti, ktoré mu z tejto dopravnej značky vyplývali, zvýšil pozornosť, žiaľ tragédii nedokázal zabrániť, pretože mu poškodený vbehol pod auto, preto za predmetnú nehodu môže len samotný poškodený, resp. jeho rodičia. Navyše pozornosti súdu ušlo, že už za touto dopravnou značkou bola umiestnená aj ďalšia zvislá dopravná značka, a to C16 s nápisom „Chodte vľavo“, ktorá vodičovi poskytuje informáciu o tom, že chodci sa budú zdržiavať len na ľavej strane vozovky, čomu sa súd v napadnutom rozsudku vôbec nevenoval, čo považuje za pochybenie hmotnoprávneho charakteru. Obvinený navrhol najvyššiemu súdu, aby vyslovil, že v danej veci došlo k porušeniu zákona v jeho neprospech a aby rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 7. júna 2012, sp. zn. 2To 51/2011, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. zrušil spolu aj s rozsudkom Okresného súdu Poprad z 21. marca 2011, sp. zn. 5T 128/2010, vo všetkých ich výrokoch a aby krajskému súdu vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dovolanie bolo súdom prvého stupňa (§ 376 Tr. por.) na vyjadrenie zaslané poškodenému a prokurátorovi.

Poškodený S. H. vo vyjadrení z 12. marca 2013 uviedol, že obvinený v dovolaní klame, pretože ani jedna križovatka neprerušuje dopravnú značku A15, ktorá platí na celý úsek, od tejto značky po miesto nehody nie je 800 metrov, ale iba 35 metrov a nezvýšil opatrnosť, lebo ak by sa tak stalo, bol by znížil aj rýchlosť na 50 km. Súd vo veci rozhodol spravodlivo, a preto **navrhol, aby dovolanie obvineného zamietol.**

Okresný prokurátor vo vyjadrení z 11. marca 2013 poukázal na to, že dovolanie obvineného je neopodstatnené, lebo nie je daný dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Súdly rozhodli zákonným spôsobom na základe rozsiahleho dokazovania, ktoré vyhodnotili v súlade s § 2 ods. 12 Tr. por. **Výlučnou príčinou nehodovej udalosti nebolo iba nerešpektovanie dopravnej značky A15, a tým porušenie ustanovenia § 3 ods. 2 písm. b/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ale tiež porušenie ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c/, písm. e/ uvedeného zákona a v neposlednom rade aj ustanovenia § 16 ods. 1 tohto zákona, v zmysle ktorých vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke, dbať na zvýšenú opatrnosť voči chodcom, najmä deťom a rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. V závere tohto vyjadrenia prokurátor konštatuje, že s rozhodnutím súdov sa stotožňuje a s ohľadom na uvedené je zrejmé, že nebolo naplnený žiadny z dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto **navrhol, aby podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného M. R. odmietol.****

Najvyšší súd Slovenskej republiky (bola vec predložená 2. apríla 2013), ktorý pod sp. zn. 4 Tdo 17/2013, dňa 4. apríla 2013 vrátil vec prvostupňovému súdu za účelom doplnenia rovnopisov rozhodnutí do predpísaného počtu (minimálne po 5-tich odpisoch) prvostupňového, druhostupňového súdu a dovolania. Vec bola opätovne 9. mája 2013 predložená dovolaciemu súdu pod sp. zn. 4 Tdo 25/2013.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu a za splnenia jeho podmienok (§ 368 ods. 1, § 566 ods. 3, § 372 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/, ods. 4, § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Mimoriadnym opravným prostriedkom je dovolanie, ktoré je určené k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení,

ako je to zrejmé z ustanovenia § 371 ods. 1, ods. 4 Tr. por. Pritom obsah dovolania musí byť presne označený, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. **Nie je možné prostredníctvom neho preskúmať a naprávať skutkové zistenia ustálené súdmi prvého a druhého stupňa.** Najvyšší súd môže v zmysle § 379 ods. 2 Tr. por. vykonať vyšetrenie v obmedzenom rozsahu, a to iba za účelom objasnenia takých okolností, ktoré sú potrebné na rozhodnutie o dovolaní. **Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný špecifikáciou dôvodov uvedených v dovolaní.**

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. **dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.** Nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia sa môže týkať nesprávneho posúdenia okolností vylučujúcich trestnú zodpovednosť (§ 22 a § 23 Tr. zák.), okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), zániku trestnosti (§ 84 až § 88 Tr. zák.), alebo pochybení pri ukladaní trestu súhrnného, úhrnného alebo spoločného, **môže však ísť i o nesprávnu aplikáciu zákonov z iných odvetví nášho právneho poriadku.**

Obvinený v podanom dovolaní vytkol prvostupňovému a odvolaciemu súdu nesprávny výklad významu dopravnej značky A15 - „Deti“, ktorej porušenie je mu kladené za vinu v situácii, keď táto už bola zrušená nasledujúcimi dvoma križovatkami a v dôsledku toho táto značka už neplatila. Poukázal na ustanovenie § 5 ods. 13 zákona č. 8/2009 Z.z., upravujúce povinnosti niektorých vodičov a spolujazdcov ale nie význam a platnosť zvislých dopravných značiek, ako na to poukázal v dovolaní. V tejto časti sú dôvody dovolania zmätočné, pretože v uvedenom ustanovení sa odsek 13 ani nenachádza.

Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že **zákon č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinný od 1. februára 2009 v § 60 ods. 1 písm. a/ uvádza, že v cestnej premávke sa používajú okrem iného aj zvislé dopravné značky, pričom ods. 13 odkazuje** v podrobnostiach o dopravných značkách a dopravných zariadeniach, ich vyobrazenie, význam a umiestňovanie na ceste **na všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo vnútra.**

Týmto predpisom je vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009

Z.z., účinná od 1. februára 2009, ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 ods. 1 písm. a/ tejto vyhlášky **zvislé dopravné značky** sa podľa významu členia do skupín, okrem iného aj na výstražné značky, **označené ako skupina A**. V § 5 ods. 2 vyhlášky výstražné značky skupiny A **upozorňujú na miesta, kde účastníkovi cestnej premávky môže hroziť nebezpečenstvo a kde musí dbať na zvýšenú opatrnosť**. Napokon v § 5 ods. 13 tejto vyhlášky zákaz, obmedzenie alebo príkaz vyplývajúci z príslušnej zvislej dopravnej značky sa končí na vzdialenejšej hranici najbližšej križovatky, ak nie je skôr skončený inak; **to neplatí pre a) zvislé dopravné značky označujúce obec, miestnu časť obce, obytnú zónu, pešiu zónu, školskú zónu, zónu s dopravným obmedzením, zónu s plateným alebo regulovaným státím, diaľnicu a rýchlostnú cestu, ktorých platnosť sa končí dopravnou značkou označujúcou ich skončenie**.

Príloha 1 tejto vyhlášky, II. Diel - význam dopravných značiek, prvá časť - zvislé dopravné značky, článok 1 - výstražné značky pod bodom (17) význam značky A15 - **Deti** spočíva v tom, že **upozorňuje na miesto alebo na úsek cesty, na ktorej je zvýšený pohyb detí a kde sa dá predpokladať zvýšené riziko ich neočakávaného vstupu do vozovky, napríklad v blízkosti školy, detského ihriska a podobne**.

Z uvedeného je nepochybné, že obvineným uplatnená argumentácia v dovolaní nemá oporu v zákone o cestnej premávke, ale ani vo vykonávacej **vyhláške, pretože platnosť osadenej zvislej dopravnej značky „A15 – Deti“ sa končí dopravnou značkou označujúcich ich skončenie**. Platnosť dopravných značiek označených obvineným v dovolaní ako zákazové a obmedzujúce (**označené ako skupina B**) a príkazové (**označené ako skupina C**) končí na vzdialenejšej hranici najbližšej križovatky, ak sa tak nestalo už skôr iným spôsobom, **čo však neplatí pre iné zvislé dopravné značky, označujúce určitú časť, napr. A15**.

Najvyšší súd pre úplnosť dodáva, že dopravná značka C16 s nápisom Chod'te vľavo je doplnkom k osobitným ustanoveniam o chodcoch § 52 až § 54 zákona č. 8/2009 Z.z., pretože tam kde chodník nie je, alebo je neschodný, chodí sa po ľavej krajnici, tam kde krajnica nie je, alebo je neschodná, chodí sa čo najbližšie pri ľavom okraji vozovky. Podľa § 53 ods. 3 tohto zákona mimo priechod pre chodcov a smie cez vozovku prechádzať

len kolmo na jej os. **Uvedená dopravná značka preto nemala vplyv na pozornosť obvineného ako vodiča, pretože k dopravnej nehode došlo v jeho jazdnom pruhu v obci, kde sa chodci museli pohybovať na oboch stranách vozovky. Zo strany súdov, ktoré napadnuté rozsudky vyhlásili, nemohlo preto dôjsť k pochybeniu pri aplikácii iného hmotne právneho charakteru, ako na to nesprávne poukazuje obvinený v snahe dosiahnuť cez dovolanie zmenu právoplatných rozhodnutí, ktoré sú podľa jeho názoru nezákonné.**

V citovanom rozsudku krajského súdu je dôsledne uvedené v súlade so zákonne vykonanými a vyhodnotenými dôkazmi, čo bolo bezprostrednou a určujúcou príčinou dopravnej nehody. Bola ňou skutočnosť, že obvinený pri zvýšenom nebezpečenstve neočakávaného vstupu detí do vozovky, na čo bol upozornený dopravnou značkou A15 – Deti, obmedzenej viditeľnosti – stmievanie sa, odstavené vozidlo a oproti premávajúce vozidlo, neznížil rýchlosť ním riadeného vozidla, ale pokračoval nedovolenou rýchlosťou v obci nad 50 km/hod. Takéto konanie zo strany obvineného je potrebe jednoznačne považovať za súbežné porušenie pravidiel cestnej premávky, ktoré vo svojom súhrne viedli k dopravnej nehode, pri ktorej maloletý chodec utrpel smrteľné poranenie. Dovolací súd preto v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie tohto rozsudku.

Porušenie pravidiel cestnej premávky zo strany maloletého chlapca, ale aj ďalšie okolnosti prípadu sa premietli do rozhodovania o vine a treste, s čím sa stotožnil aj dovolací súd, pretože nebolo preukázané, aby pri rozhodovaní o vine a treste okresný alebo krajský súd rozhodol nezákonným spôsobom.

Najvyšší súd s prihliadnutím na uvedené musel konštatovať, že nie sú naplnené dovolacie dôvody podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., nie je možné vysloviť porušenie zákona v konaní, ktoré predchádzalo dovolaniu a zrušiť rozsudok krajského súdu tak, ako sa toho obvinený v podanom dovolaní domáha.

Riadiac sa týmito úvahami Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, teda dovolanie obvineného M. R. odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júla 2013

JUDr. Martin P i o v a r t s y , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Viliam Dohňanský

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová